

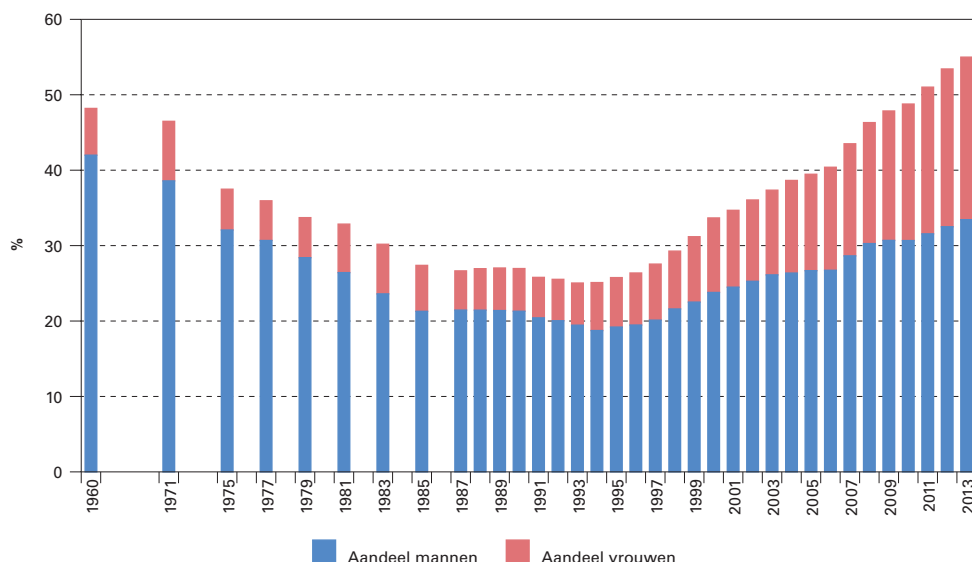
Arbeidsparticipatie ouderen weer op niveau door vrouwen

Nadat decennialang oudere werknemers de arbeidsmarkt vooral hebben verlaten door vroegpensioen of door met de VUT te gaan, lijkt thans een einde te zijn gekomen aan wat wel de 'cultuur van vervroegd uittreden' werd genoemd. Mede doordat de gemiddelde leeftijd waarop ouderen het arbeidsproces verlaten toeneemt, stijgt ook de arbeidsparticipatie van deze groep. Het UWV kopte vorig jaar dat de arbeidsdeelname van ouderen (55-64 jarigen), die een dieptepunt kende in de jaren negentig van de vorige eeuw, weer terug is op het niveau van de jaren zestig. Daarbij werd voorzichtig gemeld dat natuurlijk ook het veranderde arbeidsmarktgedrag van vrouwen een rol speelde. Dat is zeker het geval! Zonder die vrouwen zou helemaal geen sprake zijn van een herstel.

In 1960 behoorde bijna de helft van alle 55-64 jarigen in Nederland tot de werkzame beroepsbevolking. Er was echter een groot verschil tussen mannen en vrouwen: in die tijd werkte nog 88 procent van alle 55-64 jarige mannen tegenover slechts 12 procent van alle 55-64 jarige vrouwen. In de jaren zeventig ondervond Nederland de gevolgen van de oliecrisis. De werkloosheid nam toe. De gevolgen werden ten dele gemaskeerd door een verhoogde instroom in arbeidsongeschiktheidsregelingen (WAO) en introductie van arbeidstijdverkorting (ATV) en de VUT. In de jaren zeventig en de eerste helft van de jaren tachtig daalde de arbeidsparticipatie van de 55-64-jarigen fors van rond de 46 procent in 1971 tot 27 procent in 1985. Deze daling was echter vooral een daling van de arbeidsparticipatie van de 55-64 jarige mannen. Die daalde in die periode van 81 naar 45 procent. Waar in 1971 dus nog 4 van de 5 mannen in deze leeftijdsgroep werkten was dat in 1985 gedaald tot minder dan de helft. Bij de vrouwen veranderde weinig. De participatie in 1985 lag op hetzelfde niveau als in 1960.

In de eerste helft van de jaren negentig bereikte de arbeidsparticipatie van 55-64 jarigen het laagste niveau. Vanaf dan treedt er echter een ommekeer op in de dalende trend, zowel bij de mannen als bij de vrouwen. De arbeidsparticipatie van 55-64 jarige mannen steeg van 38 procent in 1994 naar 67 procent in 2013. De mannen zijn daarmee echter nog lang niet terug op het niveau van de jaren zestig. De verandering van de arbeidsparticipatie van vrouwen in dezelfde leeftijdsgroep was nog veel groter. Die verviervoudigde bijna, van een arbeidsparticipatie van 11 procent in de eerste helft van de jaren negentig naar 43 procent in 2013. De stijging van de participatie van de mannen kan zeker voor een belangrijke deel worden toegeschreven aan het geleidelijk verdwijnen van de 'cultuur van vervroegd uittreden'. Voor vrouwen is er echter vooral sprake van een veel breder proces van veranderd arbeidsmarktgedrag. Waar (door)werken voor vrouwen in de jaren zestig nog ongebruikelijk was, is dat voor huidige generaties vrouwen veel vanzelfsprekender geworden.

Netto arbeidsparticipatie van ouderen (55-64 jaar), Nederland, 1960-2013

Bronnen: CBS - Volkstelling (1960,1971), AKT (1975-1985), EBB (1987-2013).

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding wordt op prijs gesteld. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Nico van Nimwegen, hoofdredacteur Ingrid Esveldt, eindredacteur Harry van Dalen, redacteur Peter Ekamper, (web)redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage (070) 356 52 00
Telefoon	demos@nidi.nl
E-mail	demos.nidi.nl / www.nidi.nl
Internet	gratis
Abonnementen	Harmine Louwé www.nadorpdruk.nl
Basisontwerp	
Druk	

Door de ommekeer in de trend ligt de arbeidsparticipatie van 55-64 jarigen inmiddels sinds 2010 boven het niveau van 1960. Zonder de spectaculaire stijging van de participatie van vrouwen was dat echter zeker niet het geval geweest.

Hanna van Solinge, NIDI,

e-mail: solinge@nidi.nl

Peter Ekamper, NIDI,

e-mail: ekamper@nidi.nl